

Latwēschu Amises.

Šnauht 7 reizes nedēlā. O 92. gada gabjums.

Latwēschu Amises:	Makšā pa paku pēfahstot:	Makšā uf ahrsemem:	Sludinājumi makšā: par šhtu rāsttu rind. 10 L. 1. pušt un tekstā 30 L.	Rebāzija: Jelgawā, Ratoču eelā Nr. 42. Čšpēdizija, Ratoču eelā Nr. 40. Tel. 981.
Čšpēdizija šanemot	par 1 gabu . . . 2 rub. — šap.	par 1 gabu . . . 10 rub. — šap.	Adrešes mainas makšā 10 šap.	Rantoris: Rīgā, Batoču eelā 30. Tel. 8260. Pašta kastīte 286.
par 1/2 gabu . . . 1 . . . 20	par 1/2 gabu . . . 1 . . . 80	par 1/2 gabu . . . 5 . . . 80	Rumurs makšā 1 šap.	
par 1/4 gabu . . . 1 . . . 60	par 1 mehneš . . . — . . . 35	par 1/4 gabu . . . 3 . . . 50		
par mehneš . . . — . . . 25	par 1/4 gabu . . . — . . . 90	par 1 mehneš . . . — . . . 80		

Nr. 297.

Zeturtdēn, 7. nowembri.

1913.

Swarioakais no fatūra:

Latwēschu pilšehtas un zeetofšhni 13. g. šimteni.
Profurora beebta Šipperā domas Zuššišhinska no-
lmašhanas leetā.
Šehidū rituašleplawibas.

Latwēschu pilšehtas un zeetofšhni 13. gadušimteni.

No Zeetgāiešha. Pehz referata R. L. V. Šinibu Romišhjas
Wehšhures Rodakas šehdē.

5. Zeli.

Zeli ir diwejadi, dabīškee un tehnīškee jeb ar
fewiškū nolūhtu taišitee. Pehdejee, peemehram dšels-
zeli, šhofejas un dašhi taišnās linijs wilttee femes
zeli, now tautas eemihiti, tilai išeemuma gobijumos
dabīškee zeli pahrwehrti ari par tehnīškeem. Dobīškos
zelus tauta eemihiti un min jau gadu tuhštoseem.
No mahjas uš mahju eemina tafas, no zeema uš
zeemu zelus un no pilšehtas uš pilšehtu leelzelus.
Dabīškee zeli eet no augligas weetas uš augligu un
pa augligām apdšihwotām weetam. Tee eet gar
upem un pa augstakām weetam, tur bija laušhu
pirmas nomettes. Šhee zeli loti wezi, eet pa leelakai
dakai lihlu lošhu un ja tos labi apškato, tad tee jo
weegli iškšhrami. — No mahjam uš zeemeem ša-
tezeja tafas, no zeemeem un muišham uš pilšehtam
daudš zeli un leelzeli. Jo leelaka weeta, jo wairal
fatezeja zelu. Pēe muhšu pilšehtam Wīdsemē un
Kursemē peenahš daudš un wismas 4 dabīškee zeli. —
Uš kaiminu femem tilpat 13. gadušimteni, tā ari jau
agral gahja leeleē tirdšneezibas trakti jeb zeli. —
Tahdi zeli gahja gar Daugawu uš Zeetawu un Kree-
wiju, gar Aiwēšhi uš Pleškawu un tahtal uš Now-
gorodu, gar Gauju uš Zgauniju, pa Kursemi uš Ze-
etawu un Bruhšiju.

War peenemt, la ja pee lahdas no
tagadejam pilšehtam wajleelakām
apdšihwotām weetam peenahš wai-
rali wezee, dabīškee zeli, tad
tahda pilšehta waj weeta uš-

flatama par laušhu šen šeno
dšihwes weetu un kulturazsentru.

6. Pilšehtu atkariba no zeetofšhneem.

13. gadušimteni (ari wehl 16. gadušimteni)
Latwija otteezibas starp zeetofšhni un pilšehtu ir tuwas
un parahdas dimos galejos weidos: waj nu zeetofšhni
ir atšewiškšs un pilšehta aplahrt waj blakus tam,
waj ari zeetofšhni un pilšehta ir kopā. Starp abeem
šheem weideem ir pahrejas weidi. — Pirmais pilšehtu
weids išehlās tahdi, la zeetofšhna meeta, peemehram
kalns, bij par masu, lai tur waretu mitinatees leelaks
eedšihwotaju škaitis un eedšihwotaji wairodamees pluhda
pahri pahr zeetofšhna eeroberšhojumeem un tad apmetās
blakus un aplahrt zeetofšhni. Pēe Dobeles
škadri redšams un kronikās lašams, la blakus šenai
šemgalu pilšehtai ir bijis zeetofšhni. Par Tehrweti
kronikās šahšta, la tur aplahrt zeetofšhni bija
pilšehta. Pēe Šehlpils un Mešhthnes
zeetofšhneem bija blakus plaški šehhu un šemgalu
zeemi. — Otra weida bija Bowerinas un
Autines zeetofšhni Wīdsemē. Pehz kromitu
šinam parasti, tad eenaidneeki pilšehtai ušbruht,
eedšihwotaji glahšjas zeetofšhni un eenaidneeki, ja tee
loti štipri, eenem un išposta pilšehtu waj zeemu, bet
zeetofšhni lahtu neteek. Pēe igawu ušbruškšanam
Bowerinai un Autinai nelahda išpostišhana turprei
nenoteek. No tam redšams, la Bowerinā un Au-
tinā pašhas pilšehtas bija apzeetinatās i. i. zeetofšhni
un pilšehta bija kopīgi apzeetinati walneem un muh-
reem, štipra un no dabas til plaškā weeta, la tajā
wareja tilpt un dšihwot wīfi eedšihwotaji.

Šhāi apzerejumā ir runa tilai par lee-
lakeem jeb par latwēschu šeno
walšis apgabalu zeetofšhneem un
pilšehtam, i. i. atšewiškšū pro-
wintšhu galwas pilšehtam, jo „pil-
šehtu Baltijas femē bij daudš un latā šams šehniškš.“
Bet bija ari wehl draudšhu un pagastu zeetofšhni
jeb pilis, uš luru weetam norahda tagadejee draudšhu
pilskalni. Šhinis pilis dšihwoja

latwēschu augstakā laušhu lahrta
— lungi (leitiski — luningoi), luri bija
atšewiškšo nowadu waldbneeki un
šogi. Šhee pilskalni mehds buht apmehram
weenu puhraweetu un wairal plaški un tahdu
loti daudš Baltijā. Teem blakus bija muišha
waj zeems un pee teem pēefehjās un ap teem
weenojās aplahrtējo draudšhu un pagastu eedšihwo-
taji, kuri peedereja pee pils. Pilskalneem ir loti ilga
un tahta pagahrtne. Wehl tagad ap latru wijas tei-
kas. Wehl tagad laudis šaka uš muišhu eedami waj
no tās nahldami un kaut tā ari lejā buhtu: „eēschu
uš kalnu, biju kalnā“. Tagad to šaka par latru mui-
šhu, bet šenlailos tas atteezās tilai uš pilsmuišhām.
Weenfahrtšhājas muišhās toreij peemita latwēschu
bajaru jeb muišhneeku lahrta, lura tomehr bija
tihra laufšaimneeku lahrta un kurai nepeedereja wal-
dišhanas un teefas wara. Šhi wara peedereja we-
nigi lungeem, luri dšihwoja pilis un peedereja pee
šehniņu lahrtas, šos bija augstaka par bajaru lahrtu.
Šhe jaaiškahda, la wehl 13. gadu šimteni, tad eenaid-
neeki ušbruka ar leeleem kara šehšheem, aprunoti ar
wišadām to laiku kara mašhinām un rikšheem, šhajos
majajos zeetofšhnos jeb pilskalnos paglahšās ari no-
wadu eedšihwotaji ar šawām dahrgalām mantam, jo
lungeem bija peenahšums tautu apšargat. Seelafos
laros, šaprotams, šahšdas pilis newareja til ilgi
preti turetees, tā leeleē galwas pilšehtu zeetofšhni.
Pilis bija zeltas no femes walneem, muhreem un ari
loka. Čekšhājas pils buhmes bija leelakai dakai no
loka, jo balku materials toreij bija loti lehts un pah-
pilhā, jo toreij lokus uš ahrsemem neišwēda. Roka
dšihwolkš bija ari wefeligaki par muhra teļpām. Roka
materials pee zeetofšhnu buhmes Šeemelu-Širopā bija
loti parasts un pat leelām pilšehtam bija loka šenas.
Tā Moskawai, Kreewijās galwas pilšehtai wehl 16.
gadušimteni bija loka šenas uš walneem; arweenu
tahdos gabijumos loka šenas papilbināja augsti un
štipri femes walni un dšiki gahwji aplahrt. Bet
šwarigalās weetas tomehr tila apzeetinatās ari muh-

Noslehpnumainais isgudrotajs.

Romans no pehdejo gadu dšihwes.

(Turpinājums.)

Wanags pašmaidija, tad atwadijās no abeem
ar ahtri aistēidšās uš pilšehtas puši.

Bij jau agris rihis, tad Wanags beidsot ša-
šneebja pēstahšni, tur wīnšh wareja šehštees wīlzeend
un pa dšeliszetu dotees tahtal.

Wīnšh bewās uš Staršhinskas muišhu.

Wagonā, tur Wanags eelāhpa, bij tilai diwi
zilweki. Weens no wīneem, pehz iškāta šareiwis,
leels, plezigs, bij jau štipri gabos.

Otrs lišās buht pehz tirgotāja. Bij wideja
auguma, ar inteligentu šehu. Abi wīni šarunājas.

Šahšumā Wanags tilai maš klaušhjas wīnu
šarunā. Bet beidsot wīnu šaruna eeinte-
rešeja wīnu un wīnšh šahla tant ušmanīgi
klaušitees.

— Ja, ir gon wīfa aplahrtne leeliski pah-
wehrtufes, — wezalais no abeem teiza: — Dimdesmit
gadus atpatal šhe wīšs bija žitadi. Tad ari dšels-
zela nebij. Retahl no šhejeenes bij leela šenlaidu
šilā želta muišha un pils... Aplahrt gadušimteneem
wezs parls...

— Ja, es ari gadus trišdesmit pašihstu šho
apwīdu, — otrs lungs teiza: — Pašinu ari šho
muišhu. Tā ir Bulozku ihpašhums.

— Ja, Bulozku, — pirmais apšhprināja: —
Tā ir muhšu žilts ihpašhums...

— Knašs Bulozkis?

— Ja, es tas esmu.

— Aleškandra brahlis.

— Ja.

— Tā tad Štanīšlams Bulazkis? Es pehz
wahrdā juhs pašihstu... Šmu dširdejis. Nau, tur
nezereta šahšhānās!... Wehl wakar es runājos

ar juhsu brahli. Peeminejam ari juhs. Wīnšh
šahšhija, la šogaidos juhsu apzeemojumu. Ja ne-
maldos, tad juhs brauzat teefšhi no ahrsemem?

— Gandrihs tā... Polijā esmu tilai pirmo
nedēlu. Dašhas deenas biju ari Zeetawā...

— Juhsu brahlis šahšhija, la gaidot uš
jums. Wīnšh drošhi ween wehl nemas nešin, la
juhs efat šhe.

— Ja, to wīnšh nešin. Man nahzas šawu
brauzeenu druzhā grofit. Es šhe gan eerasos ahtraf,
nelā biju zerejis, bet brahli apmeklet wehl newaru,
jo papreškšh gribu nobraukt uš šawu muišhu, kurā
neesmu bijis wefelus dimdesmit gabus.

— Patešham?... Wefelus dimdesmit gabus
neefat bijuškhi mahjās?

— Tā ir... Tilai muhšha wakarā eedomajos
turp aiskultees.

— Un wīsu šho laitu ari brahli neefat
redšejuškhi?

— Ne.

— Nu, tad wīnšh drošhi ween tagad wairs
nepašihš.

— Tas loti war buht...

Un knašs Bulazkis pašmaidija.

— Es domāju, la wīnam teefšham buhs greht
mani paših, jo biju tilai dimdesmit gabus wezs jau-
nellis, tad šehšhramees. Šmu štipri ween pah-
wehrtees.

— Un tad juhs žerat pee wīna nobraukt?

— Zereju uš diwpašhmito... Tā jau bijam
ari šaraktižhšhees. Bet nu išanšs pahris deenas
wehšal... Nelas, gan jau to panahšim... Wīsu
jau uš reij newar pašpeht.

— Nu tahdā gabijumā es jums waru išpildit
šinesha weetu. Es tur rihht brauškhu gaxam.
Zeru wīnu šastapt. Mums ir darīšhanas...

— Ne, ne, lai palcek. Nefakat wīnam nelo
par wani. Ari par muhšu šahšhānās nelo ne-

šafat. Es gribu wīnu pahršiegt. Redšes, tā wīnšh
mani šanems.

Wīni abi pašmaidija.

— Aleškandrs jau wefelu nedēlu pošhas uš
juhsu šanemichanu... Wīnšh jūtīšees apbehdināts,
ja juhs norunātā laika neeradišatees. Wīnšh jau
grib rihht leelas weefšbas.

— Nu, lai jau wīna weefš pagaida un papree-
zajas dašhas deenas ari beš manis... Šan jau es
wīneem to allihdšhānāhu... Protu jau ari es weefšmih-
šibu žeenit...

Pehz tam wīni šahla runat par dašhadām
wispahrigām leetam.

Bet Wanags wīsu laiku šehbeja pee loga un
lišās weenaldšigi šnaušham. Neweenam newareja
krišt prahtā, žil leeliski šhi šaruna wīnu intereseja.

Peepešhi wīna azis eedegās. Wīnšh pagrešās
wehl wairal pret logu, lai neweens nemana wīna šehu.

— Mana šwaigšne wehl naw noreetejuši! —
wīnšh pats few klusi teiza.

Bij ap pusdeenas laiku, tad wīnšh lahdā pee-
šahšhne iškāhpa.

Masā pēstahšnite wīnam bij pašihstama. Šhe
wīnšh pahrgēhdees par šemneeku, bij lahdreis webis
šinu un Ložnewštu. Šhe wīnšh reij tilko nebij
galu dabujis no atreebigas miškālās Marijas. Un
reij weend no šheem kuplajem mišu ošoleem wīnšh
bij pawadijis wairal deenas, kamehr wīnu melleja
pa malu malam.

Wīnšh nogrešās no žeta mešhā. Uš muišhu
eet wehl bij agri. Wīnšh gribeja pallesjot pa paših-
šhāmām weetam.

Bij jau leela krehšla, tad wīnšh beidsot tuwo-
jas muišhāi un starp koleem eeraudšija balto lungu
mahju.

Paslehpnees šoku ehndā dahrā, wīnšh ušmanīgi
aplūhloja namu, tur tilai weend logā špihdeja uguns.
— Wīnam bij preeškā grehts ušbewums.

veem. Muhreſchānas mahſſa toreij latweeſcheem jau ſen bija paſiſtama, muhra buhwēs toreij atradās jau wiſā Seemēku = Eiropā, ne til ween Latwijā, bet ari Romgorodā, Polozkā, Sweedrijā u. t. t. Tagadejee, tā ſaulto brunneeku pīlu muhri ir wehl pa dala latweeſchu brihwības laitos zelti no latweeſchu lungeem, jo tās paſchās pīlis, tā jau teiktis, ari ſenlaikos bija paſiſtamās. Dāpat ſkaidri ſinams, ka leiſchu leelungi pagamu laikos Seetawā un Schemaitijā zehluſchi daudj muhra pīlu, kuru drupas wehl tagad redſamas. No otras puſes aikal Kroniſti ſtahta, ka Bahzijas brunneeki, daſchi jaunās weelās pīlis zeldami, zehluſchi tās no ſoka materiala un walneem. Ari Walar-Eiropā toreij ſoka pīlis bija loti iſplatītas.

Latweeſchu tehniini peemita neitween ſawās walſis pīlſchids un zetofſchinos, bet pa laikam uſturejās ari ſawās muſiſchās un draubſchu pīlis. Tā Tah-lawas tehniſch Tahliwaldis beechi uſturejās ſawā pīlsmuiſchā Trikatē, kur wiſch wairakas reiſes atſita igauņu uſbrukumu, kamehr reiſ zur gadijumu teel no igauņem ſaguhſtiis un nomozits.

Seelās pīlſchitas un zetofſchinos kara laikos eenaidneeki ar ſitpreem kara ſpehkeem aplenza mehneſcheem ilgi, un neſkatotees uſ wiſu kara mahſſu tomehr wehl zetofſchīni bija pawiſam grūhti eenemami, til ſitpri wiini bija apzeetinati dabigi un mahſſigi. No Kronikam ſinam pawiſam maſ peemehru, kur ſchahdi leeli zetofſchīni buhtu kara laikos uſwareti. Muhſu zetofſchīni toreij nebija ſiktal eerihloti, tā ſitpralee zetofſchīni Walar-Eiropā.

Gekſchleme.

Prokurora beedra Wippers domas Zuchſchīnſka nogalinaschānas leetā.

Awīſes „Dien“ iſhſitrahneelam bijuſi iſdewiba ſarunatees ar prokurora beedri Wippers. Uſ jautajumu, kapehſ par eſpertu uſaiſināis taiſni Pranaitis, wiſch dewis ſeſoſchu paſſaidrojumu:

„Spezialīſtu ſenajā ſchīhdu walodā mums ir wiſpahr maſ. Bet tahdu, kas ſewiſchi buhtu nodarbojuſchees ar jautajumu par ritualſleptawibam — pawiſam nam. Pranaitis uſaudſis chīhdu apgabalā un praktiſki eepaſīnees ar wiinu tradizijam. Wiſch ir pahrleezināts, ſtingrs wihrs, kueſch droſchi aiſſahw ſawu pahrleezību, nebīhdamees no kreīfo pahmetumeem, bet tahdu wihr muhſu deenās ir maſ. Tapehſ nam nekahds brihnumis, ka miniſtrijs iſwehlejūſes taiſni wiinu“.

Kas ſihmejas uſ paſchu jautajumu par ritualſleptawibu, tad Wippers atbildejis:

„Es eſmu pahrleezināts, ka ſwehri nato ſpreedums bod pīlnigi noteiktu apſtīprinofchu atbīdi, ka Zuchſchīnſka noſleptawofchānai ir ritualſ rakſturs“.

Tā ſinams, tad prokurora beedrs Wippers uſtureja apſuhdſibu ſijewas prahwā.

Zuchſchīnſka leetā.

tā no ſijewas ſino, uſſahſchot jaunu iſmekleſchānu.

Iſtabu celahrta namā wiſch paſina. Bet tā lai iſſin, kurā no no wiindam ir tas, ko wiſch melleja, pehſ tā bij nahzīs.

Wiinam wajadſeja uſminet, kurā iſtabā atradās wiina dehlis, kuru tas wehl nekad nebij redſejis... Riina bij newiſchus iſteikufes, ka puſens ir ſche.

Bet Wanags ſinaja, ka wezā Starſchīnſka wiinam ar labu to nekad neatdos.

Bet beſ dehla wiſch neſpehja dotees projam. Ne par ſewi un ſewis dehl wiſch baidijās, bet par wiinu, kurai buhtu loti grūhti ſchēirtees no behrna un ſelot wiinam neſin uſ ſureeni un uſ zil ilgu laiku.

Tapehſ Wanags bij zeeſchi nonehmees, beſ behrna projam nedotees.

Wanags klūſi apgahja ap namu. Wiſi logi bij tumschi. Tītai weend ſpīhdeja wahja guntina...

Ja, bet kas gan ſchi wareja buht par iſtabu? Behrnu iſtaba, waj wezās gulamiſtada.

Malditees wiſch nedrihſteja, jo klūhda buhtu neiſlabojama.

Beidſot wiſch noſpreeda, ka tai wajag buht behrna iſtabai.

„Lai noteel kas notīdams!“ — wiſch beidſot nobomaja.

Weikli, tā kakis, wiſch uſſahpa uſ augſchējā balkona.

Sche wiſch peeklahwās ſaktinā un ſahla klauſitees.

Wiſs bij klūſs. Wiſch nebij neweenu iſtraujejis no meega.

Tad mehginaja luhlotees pa logu eelſchd. Iſtabā walbija ſilgana puſtrehſta un wiinas weend ſuhri ſahweja maſa behrna gulſtina.

Tagad wiinam peetika. Wairal newajadſeja. Wiſch nebij wihlees.

Sirds kruhtis ſitpri ſita. Wehl azumirkliis un — wiſch lehni, beſ

notīluſi. Schoreij pee Wilnas. Rogahjis paſaſcheeru wiizeens no ſleedem. Apgahjuſes lofomotiwe un peezi wagoni. Seelata nelaieme gan neefot notīluſi.

Laupitajis „Melnā Roka“

ſoguhſtiis Soitſchu pīlſchīnā pee Melnās juhras. Tur kahds weetejais bagatneeks Kofarews dabujis draudu wehſtuli no laupitaja „Melnā Roka“. Wehſtule peeprafits, lai wiſch pee weetejeem kapeem noteiktā weelā un laikā noliek 12,000 rbl. Kofarews par to paſinajis polizijai un ta naudas iſſpeedejam ſarihſojuſi lamatas. Noteiktā deenā Kofarews ari iſnehmis no bankas 12,000 rbl. un dewees uſ noteikto weetu, bet tur nolizis pazinu weentahſchu papīru. Tīlīhſd ko wiſch bijis projam, laupitajis metees pehſ pazinas, palampis to un laidees mult. Polizija ſahluſi wiinu guhſtiit. Iſzehluſes apſchaidiſchānās. Beidſot polizija laupitaju eelenluſi un apzeetinajuſi. Iſmeklejoit iſrahbijees, ka „Melnā Roka“ ir kahds turigs Soitſchu pīlſchīnās eemihneeks.

Peterburga.

Aſinains notīlums ofizeeru klūdā. Preeſch kahdām deenam daſchi jaunati leiſgwardijas grenadeeru jahmeeku pulka ofizeeri ſarihſojuſchi ofizeeru klūdā Peterburgā kahdas priwatas ſwinības, pee kurām weedalijūſchees ari pulka wezakee ofizeeri. Uſ rihta puſi, tad lihgſmība ſen ſaſneeguſi ſawu kulmināzijas punktu, kahds no klahſeſoſcheem wezakeem ofizeereem pawehlejis buſeifchilam, jeſreitoram Moifchalīnam, buſeti ſehgt un nekahds dſehreenus wairs neiſneegt. Kahds no jaunakeem ofizeereem, kurſch tītai neſen tā bij eekſtahjees pulkā, lornets Dohne, peegahjis pee buſetes un praſijis pudeli ſchampaneſcha. Kad jeſreitors, iſpildot wezakee ofizeera pawehli, leedſees wiinu pahrdot, notīluſi wahrdū maina ſtarp jauno ofizeeru un jeſreitoru, pehſ kam ofizeers, tā „Peterſb. Ztg.“ ſino, iſwilzīs rewolweru, nomehrtejis un iſſchahwis. Lode iſgahjuſi jeſreitoram zur galwu. Kad wiinu uſzehla no ſemes, wiſch jau bij miris.

Makawa.

80,000 rubli iſſagti tīla 9. aprīlī no Rabuſchlinu bankas ſantora. Sahdſibu uſgahja tīlai 2. juliā. Wainigi bij laſeera paſihgs Graſchdanows, kahds Maſanows un tirgotajis Krawiſchuls. Wiini wehriſpapihrus pamajam iſmainijūſchi nauda un to 3 kaſtēs meſchā apraſuſchi. Dimas laſtes tuhliu atrada. Tanis bij 33,000 rbl. Pirmos 2 wainigos ari apzeetinaja. Tagad apzeetināts ari Krawiſchuls. Par ſawu daku wiſch ſew netahl no no Makawas uſzehliis wafarniju.

— 40,000,000 rbl. preeſch tautas iſglīhtības wajadſibam tagad peeauguſchi no miljonara Solodownikowa atſahdā un tautas iſglīhtībai norakſtītā 21 milj. rbl. leelā kapitāla. Dihſd ſchīm ſchīs miſu kapitāls wehl neteel iſleektots teem noluhleem, preeſch kahdeem tas atſahs.

Baltija.

Uſaiſinājums

uſ pirmā Walfas draudſes ſkolotaju ſeminara direktora nelaiſa **Jahna Zimſes** 100 gabu dſimuma deenas ſwehliſchānu.

troſchāna atwehra ballona durwis. Tītahl wiſs gahja brangi.

Bagaidija wehl azumirkli un tad eegahja iſtabā.

Kluſu... Rekur nebij manams nekahds troſknis.

Beidſot wiſch bij tītai pahris ſolus no ſawa dehla. Puſe darba bij poweikta laimigi. Tagad atlikās tītai klūſi paxemi behrnu, tā tā lai wiſch neſahl raudat un tad laiſtees ſemē.

Ja, laiſtees ſemē, bet tā to lai iſbara ar neſamo rolās?

Tagad tītai wiſch ſaprata, ka darba otrā dala ir beſgala grūhtaka, nela bij pirmā bijuſi.

Iſimīſis wiſch atſkatijās.

Behrlona ſpehreens pahr wiina galwu tā wiinu nepahrſteigtu, tā tas, ko wiſch eeraudſtija. Wiſch nodrebeja pee wiſas meeſas.

Taiſni pret wiinam ſahweja wezā Starſchīnſka. Wiina bij pīlnigi apgehribuſes, itin tā kad uſ wiinu buhtu gaidijuſi. Stats bij meerigs. Wiina nebij nemaſ pahrſteigta par Wanaga peepescho eeraſchānos.

Nebij lo ſchāubitees, ka no pat ta brihſcha, kur Wanags bij eerabees iſtabā, wiina bij tam ſelojuſi pa pehdam.

Negribot Auguſts atkahlpās ſoli atpahal.

— Nu, kas ir? — wezā teiza: — Es wiſu laiku ar intreſi jums ſeloju, tā juhs eenahzjat namā.

— Es... — Jums laikam loti jaſteidſas, ka nebij laika apahſchā peſwanit?

— Es... — Peeteel!

Un wezās mahſſotais meers iſgaiſa. Uzis eedebſas duſmas.

— Juhs ſche eſſagatees, lai aiſneitu behrnu. Es to ſaprotu. Sen jau gaidiju, kad to darīſat.

— Rūndſe... — Repahrtraugat mani!... Juhs gribejat

Amata beedri un draugi!

Lumojas eewehrojāmā deena, kuru pehſ muhſu domam nedrihſtam palaiſt garam beſ eewehroſchānas. 21. juniā 1814. g. ir dſimis bijuſchā Walfas draudſes ſkolotaju ſeminara pirmāis direktors, Jahnis Zimſe. Bahrleezinati, ka ſcha wihra darbībai leela noſihme ne til ween preeſch mums, wiina bijuſcheem audſekneem, bet ari preeſch muhſu tautas ſolas, tautas dſeefmam un preeſch baſnijas, atrodam par wajadſigu wiſus amata beedrus tumumā un tahlumā uſaiſinat, ſcho deenu pehſ eephejas peemimet. Kas nelaiſa Zimſes tehwa 100 gabu dſimuma deenā buhtu darams, par to pahſpreedis 21. novemberi ſch. g., pulſiten 4 pehſ puſd., Walfā, Weeſigas beedribas telpās, uſ lo apahſchā parakſtījuſchees laiſni luhſd wiſus winetā ſeminara audſeknus un nelaiſa Zimſes draugus un zee-nitajus eeraſtees. Kam nebuhtu eephejams perſonigi peedalitees, tos luhſam ſawas domas un wehleſchānas peehuhit weenam no mums.

- A. Erlemaniſ — Helmetē,
- J. Pawaſars — Walfā,
- S. Giners — Walfā,
- A. Aſars — Rauge,
- A. Kolangs — Walfā,
- E. Broſs — Ehrgemē.

Semſtu eewehchāna Baltijā.

Semſtu eewehchānas leetā Baltijas gubernās, tā „New. Zwest.“ ſino, kahds augſts eelſchleeru miniſtrijas eerehdnis tīſchot nolomandets wiſpirms uſ Zgauniju, lai uſ weetas ſakrahtu wajadſigo materialu.

Zuchſchulna

Sila krogā nakti uſ 28. okt. no degarija un, tā jau otrā deenā peerahdijās, uguns bija peelikta. Par wainigo peenahſts, aſinees un apzeetināts kahds Melſandrs Narizs, kas uſturejees beſ ihpaſcha dſihwolka un paſtahwiga darba. Par noſeeguma eemeſlu turpina iſmekleſchānu.

Wahrzeenas Subrās ailauſta nakti uſ 30. oktobri Karla Kaminkā tirgotawa un noſagtas prezes par 1000 rbl.

Seſawa. Pagahjuſcha nebelu ſchejeenes Zudeiku meſchā malku zehrto, uſtritis ſols wirſu S. mahju wihrām U. Uſ ſauzeneem lai peefargās, wihrs nedabujis nekur tahlu paſkreet, tā la ſols wiinu kehris un grūhti eewainojis galwas lauſu. — Laiks pee mums tagad apmetees loti ſiktis, gandrihſ lauru deenu leetus. Zehus ſakolle uſ to beidſamo, iſ ſewiſchi maſos zehus, pa kursem ar leelaku weſmu ir grūhti iſbraukt. J. R.

Ahrſemes.

Par Bulgarijas zara Ferdinanda atkahlpſchānos na trona

wehl aiſween nebeidſ rakſti ahrſemju laikrakſti. Wiſch gribot atteiktees no trona par labu ſawam dehlam Borīſam. Ari bulgaru awīſes „Bulgarija“ un „Mir“, kuras aiſſahw Bulgarijas tuwinaschānos Kreemijai, praſa Ferdinanda atkahlpſchānos, jo wiſch weenigais eſot wainigs pee wiſam bulgaru nelaimem un liſtam.

nojagt behrnu, jo ſinat, ka es wiinu miſlu un tad liſt man iſpirkt... Juhs wiſu ſwerat tītai ar ſeltu. Man wajadſeja jums ſagahdat zitadu ſanemſchānu un nogahdat juhs tur, kur jums ir iſhā weeta, bet Riinas dehl es juhs ſaudſeju. Ku ſolat, zil iſhti juhs wehlatees?

— Rūndſe... — Klūſu... — Salat teeſchi ſumu!...

Kā mahlonis pahrlaidās pahr Wanaga ſeju... Wina tumschās uſajis ſarauzās.

— Labi, es teiſchu, — wiſch ſajija: — Es jums bodu diwi ſinti tuhſtoſchu, aiſaiſchāt tītai mani ar behrnu...

— Ko?!

— Diwi ſinti tuhſtoſchu bodu jums, waj ari ſeedoju kahdam mehrlim, preeſch la juhs noſalat.

Uſ brihdi iſtabā eekſtahjās tapa klūfums.

Tad wezā ahtri peeſteidſās pee galba, panehma brilles, uſlika tās un peeſteidſās pee Wanaga un ſahla tam luhlotees azis.

(Turpmat wehl).

Grahmatu plaukts.

„Semtopja“ Nr. 44. ſaturd: Latweeſchu Lantſaimneeku Ekonomikſtās Sabwedribas darbības pahrlaſts par 1912. g. — Semtopia. Banahſtumi Franzijs ſehlu audſināſchānā. P. S. — Peenſaimneegība. Iſhās ſinas par Somtjas ſeerneezību un ſweeſneezību. R. — Daſchabi rakſti. Iſſahbe Jelgawā. J. S. — Daſchadas ſinas. — Sihkumi. — Laſitaji ſawā ſtarpā. — Grahmatu plaukts. — Turgus ſinas. — S. L. — S. L. — S. L.

Iſdewejs un redaktors: agronomſ J. Wiſſeneekſ. Redaktors: agronomſ J. Bergs.

Peelitums: „Baltijas Lopi“ Nr. 17. ſaturd: Peenalopu ehbināſchānas iſmehginājumi. — Dahnū peenalopu audſināſchānas prinziſi. — Wehl par Wiſges weetejam rai-balam. B. — No Rigrandes pahrraudſības beedribas. E. Grinbergis.

Iſdewejs: agronomſ J. Wiſſeneekſ. Redaktors: agronomſ R. Roſiſs.

Drulais Latweeſchu Lantſaimneeku Ekonomikſtās Sabwedribas drufatawā, Jelgawā.

Wahzija. Wahzu loitkrasti loti juhmigi atfauzas par Kolumbowu. Sewischli uswer wina fainneezibas politiku, zaur Luru Kceewija wina laika fahneegufi reiti labu fahwofli finansu fira.

Franzija. Selta fahdfiba. No selta fuhitjuma, Luru Otomanu banka Konstantinopolē fuhitija us fawu nodalu Parijē, pawifam par 120,000 frankem 40 kapees, isjagti 46,000 franki. Doma, ka tas isbarits jau ahfjemēs.

— 4/2 miljona franku isbiris 31. oktobri Parijē us celas naudu no weenas bankas us otru pahrowodot. Relaimē notifufi zaur to, ka luhfufi rateem afs. Notifuma weeta tuhli eelenka no polizijas, lihds selta ripulifchi atkal fawahfti.

Anglija. Aughtala Anglijas audfinofchanas komifija nolehmufti atkal eewest flolās meefas fobu.

Riga.

Blehdbiba. Leepajas I. gilbes tirgotajs Benjaminfch Gotfchalks ar fawu brahli Juliju Petruides eelā Nr. 23 norafstijufchi 31. oktobri ar buru luga „Betleme“ kapteini Edwardu Peterfonu lihgumu, itin la Peterfons fahchmis aifweefchanai ar fawu lugi no Rigas plantu fuhitjumu 2500 rbl. wehrtiba, par fahdu sumu tās jaapdrofchina; bet patefiba ne planlas bija nodobamas, nebf weedamas. Turpretim Peterfonam peenahzās rihlotees tā, itin la zela lugi hawareis un planlas gahjufchas bojd, lai fahchda fahrtā Gotfchalki dabufhtu no apdrofchinofchanas beedribas weltigā fahrtā mineto apdrofchinofchanas sumu. Par fahchdu blehdiga lihguma peenemfchanu wini tuhli ismalfajufchi Peterfonam 307 rbl., Luru naudu tas tuhli nodemīs peenahzīgai eestahdei, ufrahdot ari reijē pafchu blehdibu.

Blehdbibas peenahktas Rigas-Oklas dsefsezelu luhfibas deenesa wejalā rehlinu wefcha nodakā. Blehdibās isbaritās sistematiski wairakus gabus no weetas un, tā nomanams, fahinā ar fahdu dsefsezela walfis kontroles eerehdni. Lihds fahim jau peenahkta ap 4500 r. leela suma, kas noblehdita fahogad ween, bet ap 20,000 r. par dafcheem apgrafeem gadeem. Wezafais rehlinu weedis Aleksejewas atlaifis no deenesa.

Ufbrukums. 5. novembra wafarā Wifuma eelā fahds wihreētis fahla fweest fahbas weetejas fabrikas weifaram ar almeneem. Kad pehdejas fahzīs pehz polizijas, ufbruzejs meteēs behgt, bet peefheidsees polizijas fahrtibneeks fahchmis tam pafal un fehris galwu, tā ka tas bijis us weetas pagalam.

Par laupifchanu apzeetinati Wahzijas pawalfneeki Johans Bubriks un Aleksandrs Reidels ar fahdeem Wifumu Burwiku, Robertu Meilatu, Wladimiru Kalafskowifchu un Broniflamu Matulku, 19—21 gobus wezi.

Rahwigi fadaufijees un nomiris 4. nom. buhrowfrahdneeks Jahnis Sprogis no Swaigfchu eelas Nr. 2.

Wlehfschi. Slepenpolizija apzeetinajufe fahdu Rotgalmi un Alfmiti, Luri, ufodobamees par „Difhmes Balfs“ lihdsfrahdneekem un Leepajas anarhifitu organifazijas lozelleem, isfpeedufchi wairaf weetas naudas fumas.

Reloimes gadijums. Pee dsehreenu pahrowotawas Palejas eelā gor Daugawas karupeku tirgu 5. nom. fahdam pafafcheeru wafchoni fircs fahla trafot. Sirgu fargš metās tam eemautios, bet winu norahwa gar femi un nefin la wifch eefpeedās ratu fkrifufos un winu rahwa leelu gabalu lihds, eewainojot wina galwu un wifu kermeni, tā ka wifch faudeja famanu, fahdu wina aifmeda us 1. pilfchtas fimmiju. Sirgu nolehtra publika pee dsefsezela tilta. Sirgs bija atfahis pee koga fwabads, lamehr pats wafchonis bija frogā.

Mahksta.

No Rigas Latweefchu Teatra biroja. 8. novembri ufstahs operu israhdes ar Guno „Fauftu“. Publika rangas fchai israhdei preti ar leelu interefi. Mefiftofeka partiju dseebās direktors Jr. Podneeks.

Zelgawa.

Paugftinati pehz nolalpoteem gadeem: Sarlanā krusa fimmijas wezafais ordinators Einers — par wafns padomneeku; Kurfemes gubernas kara komifijas sekretars Schoidiks — par kolegiju ofeforu; Zelgawas slepenpolizijas preefchneeks Bauze par kolegiju sekretaru.

Trofchnotajs. Atweda 2. novembri us poliziju Edwardu G. no Meijumufchās, Lurfch pee Gutmana trahteera Ejera eelā zaur trofchnofchanu bij peewilzīs daufis publikas. Gorodowoju, Lurfch to atgahmajis pee fahrtibas, tas publikas preefchā nolamajis. Atwestais ari pats atfinās par wainigu.

Schuhpa. Polizijai pafifhtamo fuhpu Salowajemu no Marijas eelas atweda 3. novembri us poliziju tapeh, ka Leelajā eelā pret namu Nr. 11 blaufijees. Kad gorodowojs to gribejis eefehdinat wafchoni, lai aifwifinatu us meera oftu, tas fadaufijis

wafchoni ratu laterni, par Luru wafchonis luhbfa 2 rbl. atlihdsibas. Atwestais Salowajems, pehz dsehruma isguleschanas, atibild ihfi un ftrupi, ka ne neela neatminot.

Sadurime preeka mahja. Aleksejs Schmidne-Schernows, kantorijs no dsefsezela peefstahnes Zelgawa I., atweda ar gorodowoju 4. novembri pulstien 3 rihstā polizija Dsoineeku pagofia Karli Behrfinu no Kafarmes eelas Nr. 12 un fimoja, ka tas ufbruzis wina Marijas eelā, ar labo roku fahghbis to oif mehtela un kreifo eebahjis labatā. Schis Behrfinu atgruhbis pee lam tas pakritis. Peezehlēs, tas israhwis naf, bet fchis fkehjis pee gorodowoja pehz palihdsibas. B. pa tam eefweedis naf rennele. Marijas eelas preeku mahjas Nr. 24 fulainis, leezimaja, ka fahds jauns pufla efot tur trofchnojis un lawees, aiffahchdams Sch. Bai nobibinatu meeru, wifch israhdijs B. ahra. Lihds ar wina isgahjufchi ari ta beedri, teihš jauni zilweki, un aifgahjufchi us Ejera eelas pufi. Weens no Behrfina beedreem, Anfts Augusts B. no Kafarmes eelas Nr. 31, istetza, ka isgahjis fawam iraiditojam beedrim palaf us eelas. Inahzīs ari Sch. Wina beedris peegahjis pee ta, bet fahda noluhā — nefin. Nafi tam rolā nam redsejis. Pahreje Behrfina beedri, brahli Kristaps un Janis A. no Dambja eelas Nr. 3, isfeiza, ka Behrfinam iszehlufēs preeku mahja sadurime ar Sch. dehf dseebafchanas, zaur Luru pehdejas jutees aiffahrtis. Kad pehz Behrfina israhdišanas isnahzīs us eelas ari Sch., B. gribejis Lību turpinat. Gan mehginajufchi wina altaret, bet tas tomehr peefkehjis pee Sch. Waj wifch to fahghbis aif mehtela un eebahjis roku labatā, waj tam ir nafis rolā bijis, to nefinot. Apwainotais 17 gabus wezais Behrfinfch, pehz dsehruma isguleschanas, atfifhtas, ka dseebjis preeka mahja dseefinas, las Sch naw patufchās, bet ufbrukumā pehdejam us eelas par wainigu neatfifhtas. Par notufcho fahchdija profokolu un leeta nahls teefas preefchā.

Kaufis. Pafifhtamais kildneeks Lasdinfch no Leepu eelas atwestis 2. novembri us poliziju. Kraitfcha trahteeri, Ejera eelā, tas aifal kehrees pee fawas parafas nodarhofchāns — laufchāns. Polizijas fahrtibneekam, ispidlot fawu peenahkumu, tas ari pretojees. Pehz dsehruma isguleschanas tas atfifhtās gan par wainigu, bet pafkaidro, ka wifu to isbarijs dsehrumā.

Bajnizas finas.

Deewalfpofchanas Zelgawas pilfchtas draufdes Nikolaja bajniza: fwehtdeen, 10. novembri, pulstien 1/210 no rihstā, mahz. J. Reinharde; behrnu deewalfpofchana plfti. 1 pehz. pufb. pilf. wifars mahz. Griners.

Krifiti: Anna Amanda Saiman, Emilija Irma Dreifufs, Jahnis Wiktors Kirfch, Frijis Roberts Wilmanis Anna Amalija Alife Raditis, Adolfs Schwanbergs
Uffaukti: Frijis Weeglais ar Rihfi Ahbolin, Johans Alfreds Roberts Biteneks ar Katrini Hofchala, Janis Baumants ar Ehfabeti Teofili Fingun, Oederis Behrfinfch ar Aneti Jōu Uhdris, Otto Kalminfch ar Alifi Emmu Duner, Kriifs Wilfs ar Katrini Mariju Olgu Hinzenberg, Jahnis Weejeeks ar Annu Katrini Lufks, Jehlabs Weilandis ar Katrini Mariju Bumbul.

Mirufchi: Dahrta Podjan, dšim. Blumberg 48 g. w.; Dahrta Seidligta, dšim. Seemel 58 g. w.; Janis Wikars 61 g. w.

Filofejums. Nikolaja bajnizas walde farihfo Zelgawas latweefchu beedribas majajā fahle 17. novembri no pulstien 2-eeem lihds 6 pehz pusdeenas ifilofejum u draufdes nabagu apgahdiba par labu. Filofejamos preefchmetus luhdfam nobot mahzitaja namā, Petera eelā 8. Biletes ā 25 f. gab. dabujamos pee dahman, rihfotajām, pee draufdes mahzitaja un Allanana, Beris, Sanderbeka, Strautina un Lihnerga lungu weitalos.

Deewalfpofchanas Zelgawas Sw. Annas bajniza: Swehtdeen, 10. novembri, pulstien 10 no rihstā mahz. Jr. Vernewijs.

Krifiti: Jehlabs Boldemars Jantowifis, Sigfrids Nikolajs Gutmanis. Uffaukti: Teodors Behrfinfch ar Orliju Linu Kufli, Mahrtinfch Rajahnis ar Annu Keifewiftu, Indriks Agadifis ar Katrini Wahlin, Jahnis Puhpols ar Jegitiju Olgu Bult. Mirufchi: Greeta Domrowfka 67 g., Jahnis Rosentals 88 g., Walfija Džollapa 11 n., Jehlabs Dalbinfch 72 g., Greeta Gilner 65 g., Greeta Gailis 88 g., Mahrtinfch Kruhminfch 47 g. Dahwanu eenaahzīs: Swehtdeen, 3. novembri, Madatu beedr. 4 r. 21 fap.

Schihdu ritualflepawibas.

(Turpinajums.)

Wef Talmunda leela nofihme wehl ir ari Rabalai, fenai teifai, Luru rabis Aliba gribejajau II. g. fimteni laifst lajā, bet falopota ta tapa tilai VIII. g. f. un tagadejā weidā parahbijas XII. g. f. Rabalā atspogulojas mahziba par Oermufu un Arimanu, Ifidu, Dfifru un greeku mitologijas teifas. Pehz Rabalas mahzibas wifa Deemiba naw pahrgahjufi Ifraeli, bet dalinas no winas noluwufchās ari zītās tautās, pee lam fche Ifraeli falihdfina ar kodolu, bet zitas tautas ar fchawmalu. Schim Deewibas dalinam no ifchawmalas jatop atfwabinatām. Rabalā ir finama nofihme fiarp burteem un falkem, zaur to weens un tas pats waheds dabun dafchadas nofihmes. Talmudā ir runa par afinu leetofchanu, pee lam atlaifs tās leetot mahritā weidā un la fahles. Lai reguhfu krfiitā afinis, wajag durt, kneebi, bet nelad nedrihfti greeft. Pehz Deewana ispostifchanas krfiitee ir pats wehlamafais upuris. Rabala naw teefchi tulkojama. Wina ir loti daufis dafchadu mahrtizibu un burwibu. Talmudā loti tuwu fahw jehdfeeni upure-

jamais fahslens un krfiitais. Stailis 13 jau no feneem laifkem fahitas fwehts. Pehz Talmuda mahzibas dwehsele lihds ar afinin ifeet pa falku. Kas fihmejas us zittautibneekem, tad ir pawehleis iswairitees no teem, zentees wineem laifet, breesmas winus neglahbt, lai winus tā galigi isnihzinatu. Krfiitō isnihzinafchana ir talmudiftu gawenais mehrkis. Uj to ir wehrtas ari wifas wina luhghchanas. Krfiitō isnihzinafchana ir fchihdu peenahkams un ja fchihos, lam ir eefpehjamis to darit, tomehr nedara, tad tas naw nemaf fchihds. Lai wairaf waretu laifet krfiiteem, tad Talmuds atkauj wiins—lihdselns: melus, fahp-fchānu, leefalibu. Atteejotees us Talmudu, Rabala ir tas pats, las dogmatifkā tizibas mahziba pret moralifto. Par krfiitō afinu leetofchanu ne Rabalā, ne Talmudā atlahti neteek runas, bet ir gan runa par wifu neschihdu nokaufchānu un afinu isleefchānu. Rabala pawehl Bibeli tulfof ne burfiffti, teechi, tā ta ufrafkita, bet dšifal. Sewifchu ufplautfchanu Talmuda un Rabala panahja jaunhafidifmā, kas Kceewijā isplatijees Wolinijā un Podolijā. Preefch hahideem fchim grahmatam ir ihpafcha nofihme. Deews rehlinas ar rabi domam, rabi ir Deewa weidols. Ir finams wehrturigs difpufs Bemburgā, par Luru wehsturneeks Grezs ralfta, ka tur hahideem, neraugotees us wifam wina puhlem, ne isdeweēs apgahft ufstahbito apwainojumu par krfiitō afinu leetofchanu. Uj eerunam par widus-laifu rafineeku nefinafchanu jaatbild, ka fchihdi weenmehr tos isleeds par nefinatneekem, las rafna pret wineem. Ralfti, Luros ir ralfiits pret fchihdeem, isuhd no arkiweem, tā ir no frantfchu arkiweem isjudufchās aktis par ritualo flepawibu Damoffā. Ir finams, ka nefen atpafal pahredulato Kofomarovā rafstu nemar ufeet grahmatu fahtwēs. Ir finama wefela rinda wehsturigu prahwu, kur fahchditi apfuhdsibas akti un wainige atfinufchees. Es perfonigi ispehtiju Saratowas prahwu, Lurā ir peerahdita afinu fawahlfchana tranfā. Par religiofo fanatizmu widus laifos noteefatos fchihdus ufstata par leelakeem mozelkeem. Wehfture pafifht pahri par 200 tahdu prahwu. Efmu runajis ar zilweleem, Luri gatawi fahtees teefas preefchā un apleezinat, la wini jau bijufchi fahceeti un teem aifbahfta mute. Atfawas afinis reguhf ari no dšihwa zilweka, wina nemaf nenomaitajot. Aritahdifakti ir. Afchufchāns us pahweftu bullām, kas aifleeds runat par ritualām flepawibām, ir nepareifa. Es efmu pehtijis fchis bullas, bet wifas ir tilai aifleegts bej teefas fchihdus fpaudit un wajat. Schis bullas ir isdotas tilai pret fchihdu fchānam. Kas fihmejas us teijeenu: feir, tad ir teefchi teifts — feir = krfiitais. Talmuds ir fahne, Rabala fchumbis, bet jaunhafidifms — auglis. Belifchās prahwā ari fchihdi apwainoti par ritualflepawibu un tilai tapehz attafnoti, ka truhzīs fahidru peerahdijumu. Spreedumam fefoja keifara Nikolaja I. refoluzija, Lurā isfifkts, ka keifars nebuht nedomā, ka fiarp fchihdeem nepafchmetu ritualas flepawibas. Wef tam Talmudā ir Deewa faimofchanas. Gan naw teefchi teifts, la krfiitee janofkauj ritualaem noluhkeem, bet ir mahzibas, Luras Talmuds aifleeds ufrafkitt, un las pahreet no pawaudses us pawudsi mutifli. Sewifchlais rituals, pehz Lura afinis dabujamas no 13 duhreenem, naw obligatorifks. Winas atlaifs ari zitadi eeguhf. Kas fihmejas us Bibeli, tad to fchihdi tura femaf nekā Talmudu. Kas fihmejotees us Jusfchifchinfka nogalinafchanu, tad 13 duhreeni us norahdot us ritualu. Atteezinat laut lo us weenu ween fefki fchihdifms nepeekauj un ufstata to par wifu wina tautas aiffahrfchānu.

(Turpmat wehl.)

Telegramas.

6. (19.) novembri.

Mafkawa. Par walfs noflehpumu ispaufchānu Lura apgabalteefa noteefaja bijufcho Peemurās apgabala robezfahrgu komandeeru generalleitenantu Marimowu us atlaifchānu no deenesa bej mundeera un penfijas.

Saratowa. Gubernas femte eelufinajaja jautajumu, par ahrtu un fahbedrifku darbineeku fahauf-fchānu, lai isfrahdatu zihnas planu pret mehri.

Batuma. Polizija fahla guhftit fahdu fchahbigu zilweku, pee lam tas fahla no mafsera fchaut u polizifteem un eewainojā 2 slepenpolizifitus. Weidlot polizifiti wina nofchahwa. Pee wina atrada patronas un ap lahjam aptihstus 600 gabalus fiantu rublu naudas papirus. Eewainoto polizifitu fahwoflis ir gruhst.

Roma. Gaiſa lugi pee mehginajuma drauzeeņa eekrita eferā. Relaimē ar zilweleem nenotika. Ari lugi iswilla.

Atbildegais rebafors: R. Burwifch. Iſdeweja: Sabeedriba „Latweefchu Wifes.“

S. Gutmans,
šobrīd ahrīš.
Zelgavā, Pasa eelā Nr. 19.
Runas kumbas no 9—1 un no 3—6,
švehbēnās no 9—1.

Sausa behrsa malka
dabonama. Beep. Jelg. Latv. Beedr.,
Rātoļu eelā Nr. 11, pee ekonoma W.
Kollmana.

**Bodstelpas un
spihkeri**
ifihrejami Zeelajā eelā 87.

Veikala telpas
ifihrejamas Jelg., Zeelajā eelā 33.
Beep. turpat.

G. Nogalera
lorsetu fabrika
Rīgā, Grehšineču eelā 1.
Seepajā, Graudu eelā 34.

Atziju Sabedribas
J. Hertel
apteka pretšhu
pahrdotawa,
Zelgavā,
Pasa eelā Nr. 13,
peedahwā wifus
uj fcho arodū attee-
zofchod artifelud.

A. A. Bogdanowa
tabakas fabrikas noliktawa
Zelgavā, Pasa eelā Nr. 4
eeteh wifabatās
papirošu fshnūlites (hifses)
if pašča auto-mech. fabrikas
sem nosauluma
„Gottbard“
šarp tam: tola fofitēs pa 250
gabalu, tā ari Werlines 100 gab.
ar labu mūndhifli latrā fofitē un
„Barkija“ ar glihtu walfs ehgrli.
Smarschiga tabata: Pafis 1/4
mahz, 46 lap., 1/2 mahz, 23 lap
Goflina fshnūlitate: „Typei
Zekana“ nepahrspejhama labuma.
Papiroši wifas wairai peepafitās
fortes par lehtām zenam.
NB. Atfahpahrdwejeem wifla-
batā eepirfshanas weeta.
Tabaka 3. forte jau no 70 lap.
mahzina un zigorns no 7 rbf.
80 lap. no 1000 fahlot.

**R. L. B. Latweefchu
mufejs**
(Rīgā Latv. Beedr. namā)
publikai atwehrits pa fwehtbeenam
no pifā. 10—12 1/2 beenā un
trešbeenam no pulfti. 11—12
beenā.
Ceejas malka 30 lap., kolnee-
teem 15 lap., kolneeceem roentopus
pa kolam waf lafem 10 lap.
Mufeja faerodas laifā.
Mufeja pahrsiniš.

Pret
bahuma fāiti, mafafinibu

Wifpahrigu nephektu, un
atwefefofchanaš gadijumos
eweht leetot

**Sanguinal
Krewel**

piu weidā butelēs ā 120 pifēs, tā ari
liferā weidā, butelē ā 300 g.
Sanguol preparati tr barošofhi, teef
labi panefi no wahjata kunga, rada
ehfgribu, nenozetina, naw galwas fahpiu
un wif pahrigi bef fahdeem tronzejumeem.
Preekfshahwi:
S. Nozfifchewfki un J. Kirch-
mayer, Barifhamā, Brala, Nr. 6.
Karl Schwind, Odefo, Kanatnaja, №55
Rudolf Zech, Rīgā, Baulufšhi eelā 3,
pafia tafte № 6.

Lai iffargatos no wiftojumeem jaušana uf
morku „Sanguinal Krewel“.

Seme,
Zelgavā, Pifsehtas eezirkni (Zelgawas tumumā), ar pifsehtas teefibom
apbuhwešhanai un femtopibat,
pahrdodama un ifrentejama
mafalās un leelatās dalās pehz latra wofahfības — ar mafu eemafu.
Tumalas finos Zelgavā, Rātoļu eelā Nr. 44, darbdeens Zelgawas
Lanfaimneezības Beedr. Konfuma, pee weifala wofitaja T. Janfona Iga un
fwehbēnās no pulftien 10—1 pee ihpahfneela Paula eelā 8, apafšfahwā.

Adama wilna par wifadām zenām.

Zeelā ifwehlē
fihda un fofwilnās fpižu
wolani, peefchuwumi
un dafchadi fpižu
artifeki.

Modes pretšhu magafina
Louis Levy, Wgl. Gumpelwoll.

Tifai wifjau-
nakee kungu un
dahmu artifeki.
Leetus fargi. Ahdu
tafchās.

Zelgavā, Zeelajā eelā Nr. 5.
Abiti preekfshemeti dahmam un kungeem zeelā ifwehlē.

Zeelā ifwehlē bahraun kungu, dahmu weeta un jinhbi.

Weifala atwehršhana.
Bafinoju zaur fcho Zelgawas un optahrinēs zeen publikai, fa
no fawas leelnofitawās Warfchawā efmu atwehrits
Rātoļu eelā Nr. 18,
jounajā namā.
**modes pretšhu un behrnu gar-
derobes weibalu,**
sem firmas **J. Dreijers,**
un pahrdofchu wifas prezes leelamā un mafumā sem latras konfu-
renzes par fabrikas zenam.
Luhfju godajamo publiku. pirms zitur pehrt, pee manis pah-
lerginātees. Pifri neweemu nemubina. Zeetas, bet lehtas zenas.
Kreetnu aplafpofchānu peefolidams fihmejos
augstneenibā **J. Dreijers.**
Rātoļu eelā 18, jounajā namā.

Nawo reklama bef patecfiba.

Apawu ifgatawofchanas darbniza un pahrdotawa
K. Ginter,
Zelgavā, Lehjeju eelā Nr. 2,
peedahwā no krahjuma wifadās kungu, dahmu un
behrnu fahbakus, pašča darbniza ifgatawofus nehz jaunateem paraugem.
Bef tom peedahwaju uhdens fahbakus, no fewifchhi ifturiga
uhdeni zauri nelaidofcha materiala. Apfelleiumi un iflabojumi teef
wifofbrifafā laifā pagatawoti.
Par ifturigu un glihtu darbu galwoju.
Lehtas zenas! **Lehtas zenas!**
NB. Mahzefli war peeteiftees.

J. Mednis
pulkstenu pahrdotawa
Zelgavā, Rātoļu eelā Nr. 49.
Eweht leelā ifwehlē tifai labus un ifturigus
kabatas
pulkstenuš,
felta, fudraba, tegranda un nifela
wahfos. Pulkstenu fehdes, felta, fudraba, talmija
u. z. metala.
Regulatorus, galda, feenas, modinamos un
muftas pulkstenuš.
Laulibas un ziti gredzeni
par lehtām zenam.
Pulkstenu iflabofchana teef lehti un labi ifdarita.

Rātoļu eelā 18., jounajā namā.
Moderni dahmu rubens un feemas mehteli. Kungu
rubens un wateti mehteli, watetas fchaketes, bifses, ufwalki
wifadās krahfās un leelumos, tifai no labas drehbes un
pirmkafiga darba, labi pegulofcha fafona.
Katru nedelu peenahk jauni fuhlijumi.
Jaunatwehrtā magafina
Sch. Hirschmans,
Rātoļu eelā 18, jounajā namā.

Zelgawas Palihdfības Beedriba.
Swehbēen. 10. nowembrī Latv. Beedribas fahlfē
25 g. dibinafchanas fwehtti.
Pulftien 2 pehz pufb.
Swehtku aktš.
Ceeja: beedreem par brijhu, weejeem ā 20 lap. — Pulftien 4 pehz pufb.
Kopmeelafš.
Galda tartes ā 175 lap. ifnemams fihbf 8. nowembra wafaram pee Lat-
weefchu Beedribas ekonoma, jeb Semuta un Grijfļa drukatamā.
Pulftien 7 wafarā
Teatris.
Irahbis, B. Seglina refehija, J. Peterfona fatten;
Zehlee mehrki.
Ceejas malka: no 30—100 lap. — Ap pulftien 10 wafarā
Swehtku balle.
Ceejas malka: beedreem ā 50 lap., weejeem ā 75 lap.
Musika: Waldmana paplafajin. fihgu orkeftris.
Beigas pulksten 4 no rihta.
Preekfshneeziba